

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka XVI.

Vydána dne 18. února 1919.

Obsah: (Čís. 75.—76.) 75. Řád volení v obcích republiky Československé. — 76. Zákon, kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. (Novela k obecním zřízením.)

Čís. 75.

Zákon ze dne 31. ledna 1919,**kterým vydává se****řád volení v obcích republiky Československé.**

Na základě usnesení Národního shromáždění nařizuje se:

HLAVA PRVNÍ.**O právu volebním a volitelnosti.****§ 1.****Podmínky práva volebního.**

Právo voliti do obecního zastupitelstva přísluší všem občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří překročili 21. rok věku, bydlí v obci volby aspoň tři měsíce, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů, a kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti.

Doba ztrávená ve vojenské službě, při válečných úkonech nebo v zajištění nepřetrhuje bydlení.

Vojíní, kteří nejsou vojiny z povolání, mají volební právo v obci, ve které bydleli aspoň tři měsíce, počítajíc zpět ode dne, kdy nastoupili službu vojenskou. Pro vojiny z povolání platí ustanovení jako pro jiné voliče.

§ 2.**Volební právo občanů bydlících v několika obcích.**

Každý občan smí vykonávat právo volební pouze v obci jediné a vykonává je osobně. To platí i v případě, že má několik bydlíšť.

Změní-li občan své bydliště, byv již pravoplatně zapsán do voličských seznamů obce jedné, nemůže během jednoho roku býti zapsán do voličských seznamů obce jiné.

Byl-li kdo přes tato ustanovení zapsán do voličských seznamů několika obcí, smí vykonati práva voličova toliko v obci jediné.

§ 3.**Kdo je vyloučen z práva volebního.**

Z práva voliti jsou vyloučeni:

1. kdož pravoplatným výrokem soudním zbaveni byli práva volně nakládati se svým majetkem;
2. kdož upadli v konkurs, pokud řízení konkursní trvá, jakož i ti, na jejichž žádost se provádí řízení vyrovnávací, pokud nebylo prohlášeno za skončené;
3. kdož povinni jsou činiti počet ze správy jmění nebo statku obecního, jmění obecního ústavu nebo podniku, nebo jmění obcí spravovaného, a neučinili tak, ač lhůta, obecním zastupitelstvem nebo dozorcím úřadem ke složení účtů jim daná, již byla uplynula;
4. kdož pravoplatným rozsudkem soudu trestního odsouzeni byli pro takový zločin, přečin nebo přestupek, pro který podle platných ustanovení nastává ztráta práva volebního do obcí.

Výrok, zda ztráta práva volebního má nastati, vysloví napříště soud v rozsudku. Jde-li o výrok poroty, přísluší o tom rozhodnouti porotě. Ztráta práva volebního může však vyslovena býti jen tehdy, byl-li trestní čin spáchán z polnutek nízkých a nečestných, u přečinů a přestupků kromě toho teprve při druhém pravoplatném odsouzení pro čin, pro který občan může býti vyloučen z práva volebního.

Ztráta práva volebního pomíjí, pokud podle platných ustanovení nepomíjí dříve, u zločinů po třech letech, u přečinů a přestupků po roce, počítajíc ode dne ukončení trestu;

5. kdož jsou v donucovací pracovně.

Nastane-li nebo vyjde-li na jevo některá z okolností, uvedených pod č. 1., 4. a 5., po skončené lhůtě reklamační a předložil-li se volební komisi o tom úřední doklad, nesmí občan při volbě hlasovati přes to, že jest zapsán ve voličském seznamu.

§ 4.**Volitelnost.**

Do zastupitelstva obecního a obecních komisí mohou býti voleni, kdož mají právo volební, dokonali 26. rok věku, v obci aspoň jeden rok, ode dne volby zpět počítajíc, bydlí a nejsou výslovně vyloučeni z volitelnosti.

Doba ztrávená ve vojenské službě, při válečných úkonech nebo v zajetí čítá se do doby bydlení v oné obci, ve které občan bydlel před nastoupením služby vojenské, válečných úkonů nebo před zajetím.

Do obecních komisí mohou být voleni i ti, kdož nejsou členy obecního zastupitelstva.

§ 5.

Okolnosti vylučující z volitelnosti.

Voleni za členy obecního zastupitelstva a obecních komisí být nemohou:

1. zaměstnanci obecní, nad nimiž přísluší obecnímu zastupitelstvu nebo obecní radě moc disciplinární, avšak jen v obcích s méně než 5000 obyvatelů. V obcích, majících 5000 nebo více obyvatelů, nemohou být zvoleni za starostu, náměstka nebo člena obecní rady;
2. úředníci všech úřadů správních, jimž přísluší nad obcí přímá moc dohlédací;
3. kdož, byvše osobně řádně upomenuti, ve lhůtě, aspoň na pět dní v upomínce jim dané, nezaplatili nějaké veřejné dávky obecní dle než rok splatné.

§ 6.

Příbuzenství a švakrovství.

Zároveň nemohou být členy rady obecní nebo též komise obecní:

1. manželé,
2. rodiče a děti, vlastní i nevlastní,
3. tchán nebo tchyně se zetěm nebo snachou,
4. sourozenci,
5. manžel se sourozencem druhého manžela.

Jsou-li zvoleny osoby zde uvedené proti tomuto ustanovení, anebo nastane-li poměr takový později a nevzdá-li se jeden ze zúčastněných do tří dnů dobrovolně mandátu, pozbývá členství v obecní radě nebo dotčené komisi člen mladší; jsou-li stejně staří, rozhoduje los.

§ 7.

Povinnost voliti.

Každý volič je povinen volby se zúčastnit. Od této povinnosti jsou osvobozeni:

1. lékaři,
2. osoby starší 70 let,
3. osoby, které:
 - a) pro nemoc nebo vadu tělesnou nemohou dostavit se do místnosti volební,
 - b) pro neodkladné povinnosti svého úřadu nebo povolání nemohou se včas dostavit do místnosti volební,
 - c) jsou v den volby vzdáleny místa volby nejméně 25 km,
 - d) jsou zdrženy přerušením dopravy nebo jinakými nepřekonatelnými okolnostmi.

Zaměstnavatel jest povinen upravit v den volby službu tak, aby zaměstnanci mohli se volby zúčastnit.

Rovněž vojenská služba budiž v den volby upravena takovým způsobem, aby pokud služební poměry to dovolují, i vojínové, kteří mimo místo služební mají právo volební, mohli toto právo vykonati.

§ 8.

Povinnost přijmouti volbu.

Každý volič jest povinen volbu za člena obecního zastupitelstva, obecní rady a komisí obecních přijmouti. Od této povinnosti jsou osvobozeni:

1. ženy,
2. kdož překročili 60. rok věku,
3. kdož po celá dvě poslední období byli členy obecního zastupitelstva nebo komise,
4. kdož lékařsky prokáží vážnou nemoc anebo vadu tělesnou, pro niž by nebyli schopni úřad vykonávat,
5. kdož pro své povolání pobývají často nebo po delší čas mimo obec,
6. zaměstnanci, jimž jejich povolání brání úřad náležitě vykonávat,
7. volení členové zákonodárných, veřejnoprávních správních nebo poradních sborů,
8. vojini z povolání.

Vzdání se členství v radě, zastupitelstvu a komisích obecních za volebního období jest jediné tehdy dovoleno, nastanou-li okolnosti shora uvedené nebo souhlasí-li s resignací většina členů toho sboru, na jehož členství se resignovalo.

Kdo proti tomuto ustanovení odmítne přijmouti volbu nebo úřad podržeti, ač byl dvakrát vyzván, podléhá trestům, uvedeným v § 68, neztrácí však volitelnosti.

HLAVA DRUHÁ.

O počtu členů obecního zastupitelstva, obecní rady a komisí obecních, jakož i o období volebním.

§ 9.

O počtu členů obecního zastupitelstva, rady a komisí obecních.

Obecní zastupitelstvo skládá se v obcích:

do	200 obyvatelů	z	9 členů,
„	500	„	12 „
„	1.000	„	15 „
„	1.500	„	18 „
„	2.000	„	24 „
„	5.000	„	30 „
„	20.000	„	36 „
„	50.000	„	42 „
„	100.000	„	48 „
přes	100.000	„	60 „

Pro hlavní město Prahu určuje počet členů statut.

Počet členů obecní rady, starostu a náměstků v to počítají, činí třetinu počtu všech členů obecního zastupitelstva.

Počet komisí a jejich členů stanoví obecní zastupitelstvo. Počet členů jednotlivých komisí nesmí být větší než polovina všech členů zastupitelstva.

§ 10.

Období volební.

Obecní zastupitelstvo volí se při prvních volbách, podle tohoto řádu provedených, na dobu tří let, později na dobu čtyř let, počítajíc ode dne, kdy volba obecní rady stala se pravoplatnou.

Úřad starosty, náměstků, obecní rady, zastupitelstva a komisí končí se uplynutím období, na které zastupitelstvo bylo zvoleno.

Neustaví-li se nové zastupitelstvo dříve, než uplyne období zastupitelstva dřívějšího, jmenuje dohlédací úřad pro mezidobí správní komisi.

HLAVA TŘETÍ.

O přípravném řízení volebním.

§ 11.

Rozepsání voleb. Vyhláška.

Dohlédací úřad rozepíše s konečnou platností volbu tak, aby přípravy k volbě včas mohly být skončeny a aby volba byla provedena před uplynutím období starého zastupitelstva.

Volba vyhlásí se všeobecně v úředním listě, dále pak v každé obci zvláště vyhláškami na veřejných místech po dobu 14 dnů, jakož i jinakým způsobem v místě obvyklém. Tvoří-li obec několik osad, budiž volba vyhlášena ve všech osadách.

Vyhláška v úředním listě musí obsahovati, ve kterých obcích a v který den se volba koná, jakož i vyzvání, aby strany do lhůty zákonné navrhly zástupce do komise u dohlédacího úřadu (§ 17).

Vyhláška v obci vyvěšená musí obsahovati den volby a počet osob, jež mají být voleny, vyzvání, aby strany do lhůty zákonné navrhly své zástupce do komise místní, jakož i počet těchto komisí (§ 12), lhůtu, do které možno žádati za vydání tištěných seznamů voličských (§ 15), dále lhůtu, do které možno se domáhati volby podle zásady poměrného zastoupení a podmínky této žádosti (§ 19), lhůtu ku předložení kandidátních listin s udáním kalendářního dne (§ 20), ustanovení o formě a obsahu kandidátních listin (§ 21), lhůtu k oznámení sdružených listin (§ 26) a lhůtu k jmenování členů volební komise (§ 32).

§ 12.

Komise místní.

Voličské seznamy sestaví zvláštní komise. Přípravné práce k tomu provede obecní úřad.

Komise se skládá z obecního starosty nebo jeho zástupce, jím jmenovaného, a ze 4—6 přísedících. Přísedící a náhradníky za každého přísedícího jmenuje dohlédací úřad. Při jmenování přihlížej k tomu, aby podle možnosti všechny strany, a to rovnoměrně, byly v komisi zastoupeny, a dbej při určování osob návrhů stran, které musí být podány u dohlédacího úřadu do 8 dnů po vyhlášení volby.

Do rozhodnutí dohlédacího úřadu mohou si stěžovati strany, návrh podavší, do tří dnů ode dne, kdy byly vyrozuměny. Nadřízený úřad dohlédací rozhodne do pěti dnů pravoplatně.

Komise může se platně usnášeti, je-li přítomna aspoň polovice členů, a rozhoduje nadpoloviční většinou členů k hlasování oprávněných; při rovnosti hlasů rozhoduje předsedající, který jinak nehlasuje.

Komise tato dozírá vůbec nad tím, aby obecní úřad šetřil ustanovení, daných pro řízení volební, pokud není příslušna komise volební (§ 32).

Pro každý volební obvod zřídí se jedna místní komise.

§ 13.

Seznamy voličské.

Obce, které nemají více než 5000 obyvatelů, tvoří jediný obvod volební a sestaví se v nich jeden seznam voličský, a to podle popisných čísel domů nejnižším číslem počínajíc, a v domech podle abecedního pořadu voličů.

Obce s více než 5000 obyvatelů rozdělí dohlédací úřad, slyše obec, na několik obvodů volebních. Pro každý z těchto obvodů sestaví se zvláštní seznam voličský, a to podle abecedního pořadu ulic a náměstí do obvodů pojatých, v ulicích a náměstích podle čísel domovních a v domech podle abecedního pořadu voličů.

Voličové budtež zapsáni s vyznačením jména, příjmení, dne a roku narození, stavu (zaměstnání, povolání), bytu a je-li toho třeba, s dalším ještě označením.

Veškeré seznamy vyhotoví se v pěti stejnopisech, které i s případnými dodatky (§ 17) podepíší všichni členové místní komise.

§ 14.

Vyložení seznamů voličských.

Starosta obce předloží jeden stejnopis seznamů voličských dohlédacímu úřadu. Ostatní stejnopisy vyloží zároveň v obci po dobu 14 dnů k veřejnému nahlédnutí.

Veřejnou vyhláškou, jež nejméně po dobu reklamační musí býti vyvěšena, a způsobem v místě obvyklým oznámí alespoň den před počátkem lhůty reklamační, že seznamy jsou na 14 dnů vyloženy k veřejnému nahlédnutí a že možno v téže lhůtě podávati proti nim námitky.

Ve vyhlášce budiž přesně uveden počátečný a konečný den této lhůty, i jakož i místo a úřední hodiny, v nichž možno ve voličské seznamy nahlédnouti a námitky podati.

V obcích s více než 5000 obyvatelů musí seznam voličů býti vyložen k nahlédnutí každý den nejméně po osm hodin, a to po dva sobotní dny i v hodinách poledních, v ostatních obcích nejméně po tři hodiny.

Do seznamů má každý právo nahlížeti, činiti si opisy a výpisy, pokud tím nevylučuje jiných osob z výkonu téhož práva. Na správné dodržování těchto ustanovení dohlížejí členové komise v § 12 uvedené.

§ 15.

Rozmnožení seznamů voličských tiskem.

V obcích s více než 5000 obyvatelů budiž seznam voličů včas rozmnožen a na požádání od počátku lhůty reklamační každému za náhradu výrobních nákladů, připadajících na jedno vyhotovení, vydán.

Kdo se domáhá vydání rozmnoženého seznamu voličského, oznámí to obecnímu starostovi do 8 dnů po vyhlášení volby. Přihláška zavazuje k odběru a zaplacení výrobních nákladů za objednané výtisky. Přihlášky po této době učiněné zůstanou nepovšimnuty.

Do dalších osmi dnů nutno u obecního starosty složit přibližné náklady výrobní, jinak nebude přihlášky dbáno.

Za stejných podmínek na žádost se rozmnoží a vydávají i případné dodatky (§ 17) k voličským seznamům.

§ 16.

Námitky proti seznamům voličským.

Námitky proti vyloženým voličským seznamům dlužno ve lhůtě v § 14 uvedené podati na obecním úřadě, a to písemně. Osoby neumějící anebo nemohoucí psáti mohou je podati též ústně u obecního úřadu, který je povinen námitky s nimi sepsati.

Právo podati námitky přísluší občanům, kteří buď v seznamu voličů již zapsáni jsou, anebo se domáhají, aby do seznamu zapsáni byli.

Námitky mohou býti podány buď proto, že zapsán byl občan neoprávněně nebo proto, že oprávněný k volbě občan do voličských seznamů zapsán nebyl nebo že volič nesprávně jest označen.

Jedny námitky smějí se týkati pouze jedné osoby; námitky, ustanovení tomu nevyhovující, vrátí se k opravě.

Strana jest povinna uvéstí v námitkách skutečnosti k jejich odůvodnění a má podle možnosti osvědčiti správnost skutečností tvrzených.

Jde-li o námitky proti zápisu voliče, budiž mu ihned námitka sdělena s doložením, že může do tří dnů podati u obecního úřadu své vyjádření buď písemně, nebo neumí-li neb nemůže-li psáti, též ústně.

§ 17.

Rízení o námitkách.

O námitkách proti seznamům voličským rozhoduje místní komise (§ 12) a vyrozumí o svém rozhodnutí osobu, která námitky podala, a voliče, jehož se námitky týkají. Obecní úřad je povinen provést úřední šetření, jež mu uloží komise.

Obecní úřad vyznačí rozhodnutí komise ihned v seznámech voličských a vyrozumí o něm osobu, která podala námitky, a osobu, o jejíž zápis šlo.

Každá osoba, která má právo podati námitky, může si do rozhodnutí komise stěžovati. Stížnost možno podati u obecního úřadu do tří dnů ode dne vyrozumění a když stěžovatel neměl býti podle ustanovení tohoto paragrafu vyrozuměn, ode dne, kdy rozhodnutí komise bylo zapsáno do voličských seznamů. Za tím účelem zůstanou voličské seznamy vyloženy k veřejnému nahlédnutí až do uplynutí lhůty ke stížnosti. Starosta je povinen stížnost s příslušnými spisy předložiti do 48 hodin dohlédacímu úřadu.

O stížnosti rozhoduje s platností konečnou komise, kterou tvoří přednosta tohoto úřadu nebo úředník jím určený a 4—6 přisedících, jmenovaných politickým úřadem druhé stolice podle návrhu stran, organisovaných v době volby v obvodu politického úřadu prvé stolice, ve kterém dotčená obec leží. Návrhy přisedících i jejich náhradníků buďtež podány u politického úřadu druhé stolice do 8 dnů po vyhlášení volby.

Člen komise místní (§ 12) nesmí býti členem komise u dohlédacího úřadu zřízené.

Komise právě řečená provede v seznámech podle výsledků řízení nutné opravy a doplňky, vyrozumí o svém rozhodnutí osobu, která námitky podala, a voliče, jehož se námitky týkají, a vrátí volební spisy obecnímu úřadu nejdéle osm dní před volbou.

§ 18.

Dodatečné vyložení seznamů voličských.

Na voličských seznámech, podle výsledku reklamačního řízení upravených, nesmí nikým být nic měněno.

Pravoplatné seznamy buďtež znovu po osm dnů až do dne volby k veřejnému nahlédnutí vyloženy.

O právu nahlížeti, činiti si opisy a o hodinách, po které seznamy musí býti vyloženy, platí obdobně ustanovení § 14.

§ 19.

Rozhodnutí o způsobu volení.

Volby obecního zastupitelstva dějí se buď podle zásady poměrného zastoupení nebo podle zásady relativní většiny.

Podle zásady poměrného zastoupení konají se volby ve všech obcích, které mají více než 700, na Slovensku do 1. ledna 1928 více než 1000 obyvatelů. V obcích ostatních konají se volby podle zásady relativní většiny, leč že by do osmi dnů ode dne vyložení seznamů voličských zažádala aspoň desetina voličů, zapsaných v těchto seznamech, aby volba byla provedena podle zásady poměrného zastoupení.

Návrh takový podá se písemně u obecního úřadu. O tom, zda žádost je podána nařízeným počtem zapsaných voličů a zda tedy volba podle zásady poměrného zastoupení se má provést, rozhoduje s konečnou platností komise, u dohlédacího úřadu podle § 17 zřízená.

Starosta obce je povinen žádost předložit dohlédacímu úřadu do tří dnů.

§ 20.

Kandidátní listiny.

Nejpozději čtrnáctý den přede dnem volby do 12. hodiny polední mají volební skupiny (strany) předložit obecnímu úřadu kandidátní listiny ve dvojím stejnopise. Obecní úřad je povinen podateli potvrdit čas podání. Zadatel je oprávněn předložit další opis kandidátní listiny, jehož souhlas s předloženou kandidátní listinou je povinen obecní úřad potvrdit.

Kandidátní listina musí být v obcích do 1000 obyvatelů podepsána nejméně 10 voliči, v obcích do 2000 obyvatelů nejméně 20 voliči, v obcích do 5000 obyvatelů nejméně 30 voliči, v obcích přes 5000 obyvatelů nejméně 50 a v obcích přes 20.000 obyvatelů nejméně 100 voliči, v seznamech voličských zapsanými. Vždy však musí být podpisů nejméně tolik, co kandidovaných.

Úmrtí, odvolání podpisu nebo ztráta volebního práva podpisovatelova nepůsobí na platnost kandidátní listiny.

§ 21.

Obsah kandidátní listiny.

Kandidátní listina musí obsahovati:

1. označení skupiny volební (strany);
2. seznam kandidátů, jejichž počet smí však být nejvýše o polovici větší, než počet osob, jež mají být voleny do obecního zastupitelstva. Zlomky třeba urovnati na nejbližší vyšší celé číslo. Pořadí každého kandidáta budiž vyznačeno arabskými číslicemi;
3. označení zmocněnce volební skupiny, t. j. osoby, která volební skupinu zastupuje, a jeho náhradníka. Nejsou-li označeni, považuje se

první podepsaný volič za zmocněnce a volič na druhém místě podepsaný za jeho náhradníka. Oprávnění zastupovati volební skupinu (kandidátní listinu) trvá, i když zmocněnec byl vyškrtnut z voličských seznamů, nebo ztratil-li volební právo.

Ke kandidátní listině budiž připojeno písemné, vlastnoručně podepsané prohlášení všech kandidátů, že kandidaturu přijímají a že se svým souhlasem na jiné kandidátní listině navržení nejsou.

§ 22.

Řízení o kandidátních listinách.

Obecní úřad opatří kandidátní listiny číslem řadovým podle pořadí, jak došly.

Je-li kandidát na několika listinách, dotáže se ho starosta obce písemně, kterou kandidaturu přijímá. Neodpoví-li do 48 hodin, škrtne ho místní komise (§ 12) při úpravě kandidátních listin (§ 23) na listině, k níž nebyl připojen vlastnoručně stvrzený souhlas jeho s kandidaturou; jinak škrtne ho na listině později došlé.

§ 23.

Úprava kandidátních listin.

Současně svolá starosta do tří dnů místní komisi (§ 12), do níž pozve všechny zmocněnce volebních skupin, aby do kandidátních listin nahlédli a přednesli své námítky.

Má-li kandidátní listina formální vady, na př. nedostatečný počet podpisů, nebo že pořadí kandidátů není vyznačeno, nebo označení skupiny je sporné, nebo není předložen souhlas kandidátův a pod., vyzve komise zmocněnce, by kandidátní listinu do 24 hodin opravil.

Je-li několik kandidátních listin označeno stejným anebo nesnadno rozeznatelným označením skupiny, vyzve komise zmocněnce těchto kandidátních listin, aby do 24 hodin upravili označení skupin. Neučiní-li tak, rozhodne komise.

Není-li kandidátní listina opatřena označením skupiny, označí ji komise jménem zmocněncovým.

Kandidátní listina, která ani po tomto řízení nemá nařízeného počtu podpisů, jest neplatná a rovněž i hlasy, které přes to na sebe soustředila. Komise rozhodne o tom s platností konečnou, s výhradou námitek proti volbě.

Bylo-li zřízeno několik místních komisí, rozhoduje o kandidátních listinách komise toho volebního obvodu, ve kterém jest obecní úřad.

§ 24.

Změny v kandidátních listinách.

Když se kandidát vzdá, zemře, ztratí volitelnost nebo jest škrtnut (§ 22), může zmocněnec volební skupiny doplnit kandidátní listinu jmenováním jiného kandidáta, což se státi musí nejdéle desátý den před volbou.

Po konečné úpravě kandidátních listin, nejméně však osm dnů před volbou není dovoleno, aby na kandidátních listinách byly prováděny změny.

§ 25.

Vyhlášení a rozmnožení kandidátních listin.

Nejméně osm dnů přede dnem volby starosta obce vyvěsí v místnostech, ve kterých jsou seznamy voličské k nahlédnutí vyloženy, všechny platné kandidátní listiny podle označení skupin, podle čísla řadového, s plným a přesným uvedením všech kandidátů a zašle jeden stejnopis kandidátních listin, volebními skupinami podaný, dohlédacímu úřadu.

Kromě toho dá rozmnožiti platné kandidátní listiny tiskem na vrub obce, a to každou nejméně v počtu o pětinu větším než je počet voličů. Každá kandidátní listina budiž rozmnožena zvlášť, a to ve formě hlasovacího lístku. Kandidátní listiny všech volebních skupin musí býti tištěny písmem stejné velikosti a téhož druhu, na papíru téže barvy, jakosti a velikosti, musí býti opatřeny razítkem obecního úřadu na témže místě a nesmějí míti žádných odlišných značek nebo znamení.

§ 26.

Sdružené listiny kandidátní.

V obcích, v nichž volba se koná podle zásady poměrného zastoupení, mohou zmocněnci volebních skupin u obecního úřadu předložit společně prohlášení, že listiny navzájem sdružují.

Prohlášení to státi se musí nejdéle osmý den přede dnem volby, načež je starosta obce vyhlásí vývěskem v místnostech, v nichž jsou seznamy voličské vyloženy k nahlédnutí.

Sdružení listin značí, že při rozvrhu mandátů se k nim hledí jako k celku (§§ 45 a 46).

HLAVA ČTVRTÁ.

Vyhlášení výsledku volby bez hlasování.

27.

Kdy odpadá volba.

V obcích, kde jest přihlášena jen jedna kandidátní listina, nebo kde několika skupinami dohromady navrženo bylo pouze tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva má býti voleno, prohlásí místní komise (§ 12) bez volby za zvolené všechny kandidáty, kteří byli navrženi. V tomto případě odpadá rozmnožení kandidátních listin (§ 25).

Pro způsob vyhlášky výsledku volby, námitky a rozhodování o námitkách platí ustanovení §§ 51, 53—56.

HLAVA PÁTÁ.

Volba.

§ 28.

Den a místnost volby.

Volba obecního zastupitelstva koná se v neděli od 8. hodiny ranní. Hodinu konečnou určí dohlédací úřad.

Místnosti volební opatří podle poukazu místní komise (§ 12) obecní úřad.

Je-li zapsáno do seznamu voličského jednoho volebního obvodu více než 1500 voličů, budiž volba konána v několika místnostech, a to tak, aby do jedné místnosti nebylo přikázáno více než 1500 voličů.

§ 29.

Zákaz podávati alkoholické nápoje.

V den před volbou a v den volby jest zakázáno v obci prodávati, čepovati neb podávati nápoje, obsahující alkohol.

§ 30.

Vyhláška volební.

Nejméně osmý den před volbou vyhlásí starosta obce veřejnou vyhláškou a způsobem v místě obvyklým den, počáteční i konečnou hodinu, i místnost volby, jakož i zásady, podle nichž se volba bude konati a kolik členů má býti voleno.

Ve vyhlášce, která musí býti vyvěšena až do dne volby, buďtež voliči vyzváni, aby si osobně na určeném místě vyzvedli legitimační lístek a případně kandidátní listiny, nebyly-li jim pro jakoukoliv překážku včas dodány, a při tom aby předložili průkaz listinný osvědčující totožnost jejich (na př. list domovský, křestní, rodný, pracovní knížku a pod.).

§ 31.

Průkaz voličův.

Starosta dá ve všech obcích nejdéle třetí den přede dnem volby dodati každému voliči do bytu platné kandidátní listiny všech volebních skupin a v obcích s více než 1000 obyvatelů též lístek legitimační.

V legitimačním lístku buďtež uvedeny: pořadové číslo seznamu voličského, jméno voličovo, den, hodina a místnost volební a podstatná ustanovení o volební povinnosti, o způsobu hlasování a o trestních ustanoveních. Legitimace buďtež opatřeny obecní pečeti.

Za ztracený nebo poškozený legitimační lístek vydán budiž voliči na průkaz v § 30 uvedený, legitimační lístek jiný, jako duplikát zřetelně označený.

Nedodané legitimační lístky odevzdá starosta obce za vlastní odpovědnosti příslušné volební komisi, u které může volič žádati v den volby vydání legitimačního lístku, předlože průkazní listinu, v § 30 uvedenou.

V obcích až do 1000 obyvatelů vykáží se voličové, vzejdou-li pochybnosti o jejich totožnosti, průkazem listinným, osvědčujícím jejich totožnost (na př. listem domovským, křestním, rodným, pracovní knížkou a pod.), anebo svědectvím dvou voličů, nemá-li volič takových dokladů po ruce.

Za ztracené nebo poškozené kandidátní listiny vydá nové na průkaz legitimace neb jiné průkazní listiny buď před volbou obecní úřad nebo v den volby komise volební.

§ 32.

Volební komise.

Volbu řídí volební komise, jejíž členy imenuje dohlédací úřad, a to po jednom zástupci za každou kandidující volební skupinu podle návrhu té skupiny. Zároveň ustanoví týmž způsobem za každého člena náhradníka z téže skupiny. Jsou-li jen dvě nebo tři volební skupiny, imenuje dohlédací úřad za každou volební skupinu po dvou členech a dvou náhradnících.

Plnomocník volební skupiny navrhuje zástupce své skupiny aspoň osm dnů přede dnem volby u dohlédacího úřadu.

Neučiní-li volební skupina včas návrhů, jmenuje dohlédací úřad sám členy a náhradníky za tuto skupinu.

V obcích s několika volebními místnostmi nutno jmenovati podle týchž zásad pro každou volební místnost volební komisi a mimo to jednu komisi ústřední.

V obcích, kde práce konceptní obstarává zvláštní úředník, jest tento úředník dalším členem komise s hlasem poradním a zapisovatelem. Je-li potřebí dalších pomocných sil, dodá je obec; nestane-li se tak, učiní vhodné opatření předseda volební komise na vrub obce.

V obcích přes 10.000 obyvatelů kandidáti nemohou býti členy volební komise.

§ 33.

Rozhodování volební komise.

Komise volí přímo před zahájením volby ze sebe předsedu a místopředsedu většinou hlasů; nebylo-li dosaženo většiny, rozhoduje los. Předseda a místopředseda nesmějí náležeti téže volební skupině.

Volební komise může se platně usnášeti, je-li přítomna polovice členů, a rozhoduje nadpoloviční většina členů, k hlasování oprávněných; při rovnosti hlasů rozhoduje předsedající, který jinak nehlasuje.

Do rozhodnutí volební komise lze si stěžovati pouze námitkami proti volbě.

§ 34.

Zápis o volbě.

O průběhu volby vede se zápis, do kterého dlužno zaznamenati jmenovitě jména členů vo-

lební komise, zástupce dohlédacího úřadu a důvěrníků, počátek a konec, po případě přerušení volby, veškerá usnesení volební komise se stručným odůvodněním, jakož i důležitější okolnosti průběhu volby se týkající, pak výsledek volby a způsob, jakým se provedlo skrutinium.

Zápis vede úředník obecní, k volbě s hlasem poradním (§ 32) přibraný, po případě jiná pomocná síla nebo člen komise volební, předsedou komise k tomu určený.

Zápis ten, jakož i seznamy voličské a seznamy hlasovací buďtež všemi členy komise podepsány.

§ 35.

Zástupce dohlédacího úřadu.

Dohlédací úřad má právo vyslati k volbě svého zástupce, aby dožíral nad správným prováděním volby.

§ 36.

Důvěrníci.

Volební komise musí k návrhu volebních skupin připustiti z každé volební strany tři voliče za důvěrníky, kteří mají právo býti přítomni celému volebnímu aktu až do prohlášení výsledku skrutinia. Návrh musí být učiněn předsedovi komise ústně nebo písemně před zahájením volby.

Důvěrníci stran mohou vznášeti námitky co do totožnosti voličovy nebo proto, že volič v den volby není oprávněn podle posledního odstavce § 3 hlasovati; jinak nemají práva zasahovati do řízení volebního.

§ 37.

Přístup do volební místnosti.

Do volební místnosti mají přístup pouze voličové, kteří jsou zapsáni ve voličských seznamech dotčeného volebního obvodu. Odevzdav hlasovací lístek má volič místnost volební ihned opustiti.

Agitovati ve volební místnosti mezi voliči není dovoleno. Rovněž není dovoleno žádné volební skupině zříditi agitační kancelář v témže domě, ve kterém je místnost volební.

§ 38.

Hlasování.

Volební komise prohlédne před počtem volby osudí. Za volební osudí smí se použiti jen schránky neprůhledné, kterou lze zamknouti.

Potom se přikročí k odevzdávání hlasů.

Volební komise vezme od voliče legitimační lístek a vydá mu úřední obálku, do které volič sám, v prostoru tak odděleném, aby nemohl býti pozorován, vloží hlasovací lístek, a hodí obálku do volebního osudí. Všechny obálky musí býti stejné velikosti, jakosti a barvy a musí býti opatřeny razítkem obecním na stejném místě a nesmějí míti žádného odlišného znamení.

Tímto způsobem odevzdají hlasy své nejprve členové komise volební a pak ostatní voličové v pořádku, jak se do volební místnosti dostavili.

Volební komise dohlíží na správné odevzdávání hlasovacích lístků a bdí nad udržováním pořádku ve volební místnosti. Členům komise není dovoleno nahlížeti do hlasovacích lístků před započítáním skrutinia, ani opravovati neb doplňovati hlasovací lístky, byť i za to voličem byli požádáni.

Odevzdání hlasovacího lístku budiž členy komise vyznačeno ve dvou stejnopisech voličských seznamů.

§ 39.

Námítky proti voličům.

Volební komise rozhoduje o tom, zda volič má býti připuštěn odevzdati hlasovací lístek jen tehdy, když

1. jest pochybnost o totožnosti jeho,
2. když se namítá, že podle posledního odstavce § 3 nesmí při volbě hlasovati.

Námítky tyto mohou býti podány členy volební komise a důvěrníky stran (§ 36), a to potud, pokud hlasovací lístek občana, jehož právo se popírá, nebyl ještě vložen do osudí. Rozhodnutí volební komise musí se státi v každém jednotlivém případě dříve, než se připustí další volič, aby odevzdal hlasovací lístek.

§ 40.

Obsah hlasovacích lístků.

Volič smí odevzdati jen kandidátní listinu jediné strany, vyhovující ustanovením § 25, nesmí v ní škrtnati, ani měniti nebo přepisovati jmen, vyjímajíc případ, že skupina změnila kandidáta podle ustanovení § 24.

§ 41.

Přerušeni volby.

Nastanou-li okolnosti, jež znemožňují zahájení volebního jednání, pokračovati v něm nebo je dokončiti, může volební komise prodloužiti dobu volební nebo provedení voleb odročiti na den následující. Opatření takové musí však ihned býti vyhlášeno veřejně a způsobem v místě obvyklým. Jde-li o přerušeni volby již zahájené, buďtež volební spisy i volební osudí s odevzdanými již hlasovacími lístky volební komisí zapečetěny a neporušenost pečeti protokolárně zjištěna při nově zahájené volbě.

§ 42.

Konec hlasování.

Když volební doba uplyne, uzavře se volební místnost, avšak odvolí ještě všichni voličové, kteří před ukončením jsou ve volební místnosti nebo v čekárně, volební komisí pro voliče určené,

nebo přímo před volební místností, načež prohlásí předseda volební komise hlasování za skončené.

HLAVA ŠESTÁ.

O zjištění a prohlášení výsledku volby.

§ 43.

Sčítání hlasů.

Když bylo hlasování skončeno, zůstanou ve volební místnosti mimo členy komise, zástupce dohlédacího úřadu a pomocné síly pouze důvěrníci volebních skupin. Volební komise vyjme obálky s hlasovacími lístky z osudí, spočte je a srovná počet obálek se záznamy ve voličských seznamech. Potom vyloučí lístky neplatné, rozdělí hlasovací lístky podle volebních skupin a zjisti volební výsledek dvojím písemným zaznamenáváním.

Při tom každý člen komise má právo nahlížeti do hlasovacích lístků.

Ve prospěch celé kandidátní listiny určité volební skupiny čítají se i hlasovací lístky, na nichž jména jednotlivých kandidátů jsou škrtnána, nebo mňěna.

§ 44.

Neplatné lístky.

Neplatné jsou hlasovací lístky:

1. nejsou-li na tiskopise, dodaném voličům od obecního úřadu,
2. jsou-li všechna jména na kandidátní listině anebo celá kandidátní listina škrtnuta,
3. je-li v obálce několik kandidátních listin různých volebních skupin, jsou všechny hlasy v této obálce neplatny; je-li v obálce několik kandidátních listin téže volební skupiny, počítají se za hlas jeden,
4. které znějí na neplatnou kandidátní listinu (§ 23).

§ 45.

Přikazování mandátů volebním skupinám při volbě podle zásady poměrného zastoupení. Volební číslo.

Poté rozdělí komise počet mandátů na jednotlivé volební skupiny podle poměru hlasů, pro skupiny ty odevzdaných, a to tím způsobem, že vypočte nejprve volební číslo.

Součet všech platných hlasů všem skupinám odevzdaných rozdělí se počtem mandátů, které se mají obsaditi, zvětšeným o jednu; celé číslo nejbližší vyšší výsledku dělení jest číslem volebním.

Volebním číslem dělí se počet hlasů, odevzdaných pro každou kandidátní listinu, načež volební komise přikáže každé skupině tolik man-

dátů, kolikráté jest volební číslo obsaženo v součtu hlasů, pro skupinu odevzdaných.

Kandidátní listiny stran sdružených (§ 26) sečtou se každá zvláště, avšak při rozdělení mandátů čítají se jako jediná listina a přikáží se jim mandáty společně.

§ 46.

Přikazování zbylých mandátů při volbě podle zásady poměrného zastoupení.

Nebyly-li způsobem, v § 45 uvedeným, obsazeny veškeré mandáty, přikáží se zbývající mandáty postupně skupinám, které při dělení podle § 45 provedeném, vykázaly největší zbytek dělení.

Jsou-li zbytky dělení u více skupin sobě rovny, přidělí se mandát skupině, která dosáhla většího počtu hlasů; je-li počet hlasů stejný, rozhodne los.

Kandidátní listina, která nedosáhla ani tolik hlasů, kolik činí číslo volební, nemá nároku na mandát, kteráž ustanovení však neplatí pro jednotlivé listiny, jež jsou sdruženy (§ 26).

§ 47.

Odčítání nadpočetných mandátů při volbě podle zásady poměrného zastoupení.

Bylo-li by dělením počtu hlasů číslem volebním (§ 45) obsazeno o jeden mandát více, než má býti obsazeno, odečte se tento mandát skupině, která měla nejmenší zbytek dělení a při stejném zbytku menší počet hlasů. Je-li počet hlasů stejný, rozhodne los.

I tu sdružené listiny (§ 26) považují se za skupinu jedinou.

§ 48.

Rozdělení mandátů mezi listiny sdružené při volbě podle zásady poměrného zastoupení.

Když byla komise přidělila všechny mandáty volebním skupinám, rozvrhne mandáty mezi jednotlivé listiny sdružené. Postupuje při tom podle zásad, uvedených v §§ 45 a 46.

§ 49.

Která kandidátní listina je zvolena při volbě podle zásady relativní většiny.

Koná-li se volba podle zásady relativní většiny (§ 19), jsou zvoleni kandidáti oné volební skupiny, která obdržela největší počet hlasů.

§ 50.

Který z kandidátů je zvolen.

Z jednotlivých volebních skupin zvolení jsou za členy zastupitelstva kandidáti podle pořadí, jak uvedeni jsou na kandidátní listině podle počtu na tu kterou skupinu připadajícího. Ostatní kandidáti jsou v témže pořadí náhradníky (§ 57).

Odchyluje-li se kandidátní listina tištěná od kandidátní listiny u obecního úřadu podané, platí obsah i pořadí kandidátní listiny, u obecního úřadu podané. Má-li lístek hlasovací více jmen, než je přípustno (§ 21), nepřihlíží se k přespočetným jmenům.

Ustanovení tohoto paragrafu platí pro volby, ať se konají podle zásady poměrného zastoupení, nebo podle zásady relativní většiny.

§ 51.

Vyhlášení volebního výsledku.

Po skončeném skrutiniu komise zjistí výsledek skrutinia protokolárně za podpisu všech členů komise a důvěrníků stran, načež obecní úřad vyhlásí výsledek volby veřejnou vyhláškou a způsobem v obci obvyklým.

Ve vyhlášce budiž též uvedeno, do kdy, kde a jak možno námitky proti volbě podati.

Zápis o volbě a výsledku skrutinia budiž předložen úřadu dohlédacímu; lístky hlasovací, legitimace a obálky buďtež volební komisí zapečetěny a u obecního úřadu uloženy; předloženy buďtež jediné tehdy, jsou-li proti volbě podány námitky.

§ 52.

Zjištění výsledku volby, volilo-li se v několika volebních obvodech.

Konala-li se volba v několika volebních místnostech, provedou volební komise jednotlivých volebních místností pouze úkony v § 43 uvedené. Další řízení přísluší komisi ústřední, které jednotlivé komise ihned odevzdají spisy volební zapečetěné.

HLAVA SEDMÁ.

O opravném řízení.

§ 53.

Oprava výsledku volby, byla-li zvolena osoba nevolitelná.

Dohlédací úřad přezkoumá, zdali nebyly zvoleny osoby nevolitelné. Stalo-li se tak, prohlásí do měsíce ode dne, kdy protokol o volbě ho došel, s konečnou platností volbu osoby nevolitelné za neplatnou a rozhodne, kdo místo ní je zvolen. Toto rozhodnutí vyhlásí obecní úřad veřejnou vyhláškou a způsobem v obci obvyklým.

§ 54.

Námitky proti volbě.

Námitky proti volbě podati může toliko volič v obci oprávněný, ve lhůtě osmi dnů, počínaje dnem po vyhlášení výsledku volby. Námitky mají býti podány písemně u obecního úřadu; pouze osoby neumějící nebo nemohoucí psáti, mohou přednésti námitky též ústně u obecního úřadu, který je sepíše. Námitky dlužno nejdéle do 3 dnů předložiti i s volebními spisy úřadu dohlédacímu.

O námitkách rozhodne politický úřad druhé stolice.

§ 55.

Řízení o námitkách.

Úřad, kterému přísluší rozhodovati o námitkách, dá provéstí osobou, která u volby nebyla zúčastněna, potřebné šetření, k němuž musí pozvati stěžovatele i zmocněnce volebních skupin. Osoby tyto mají právo dotazovati se osob vyslychaných, žádati protokolární zjištění, podávati vyjádření, nahlížeti do spisů a činí si výpisy z nich.

§ 56.

Rozhodnutí o námitkách.

Zjistí-li úřad o námitkách rozhodující takové vady řízení volebního, které mohou mít vliv na výsledek volby, zjistí-li zejména, že byla vážně porušena svoboda, čistota nebo tajnost volby, zruší buď celé volební řízení nebo příslušnou část jeho a nařídí po případě volbu novou s určením dne této volby.

Byl-li zjištěn pouze nesprávný výsledek skrutinia, opraví úřad výsledek ten a dá jej veřejně v obci vyhlásiti.

Rozhodnutí dodá se stěžovatelům a osobám, jejichž volba byla zrušena.

Rozhodnutí, jež má býti vydáno nejdéle do 3 měsíců ode dne, kdy byly námitky předloženy, má platnost konečnou.

HLAVA OSMÁ.

Náhradníci.

§ 57.

Nastupování náhradníků.

Náhradníci (§ 50) zastupují členy obecního zastupitelstva té skupiny, za niž byli kandidováni, když oni nemohou úřadu svého, byť i jen dočasně, vykonávati nebo uprázdní-li se za volebního období mandát trvale.

Náhradníci nastupují podle pořadí, v kterém byli uvedeni na kandidátní listině.

§ 58.

Doplnění počtu náhradníků.

Nebylo-li za jednu volební skupinu zvoleno tolik náhradníků, kolik činí jedna polovice členů zastupitelstva této skupiny, nebo při počtu členů zastupitelstva, dvěma nedělitelném, celé číslo nejbližší vyšší, nebo klesne-li po volbě počet náhradníků jedné volební skupiny pod uvedenou hranici, doplní počet náhradníků členové obecního zastupitelstva této skupiny tímto způsobem:

Byl-li za dotčenou skupinu zvolen pouze jeden člen obecního zastupitelstva, imenuje náhradníka sám v písemném prohlášení, předloženém obecnímu starostovi ve lhůtě, od něho stanovené.

Je-li dotčená skupina více než jedním členem zastoupena, vykoná za řízení obecního starosty nebo jeho náměstka volbu doplňovací hlasova-

cími lístky, při které platí za zvolena ten, kdo obdržel největší počet hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje los.

Doplnění počtu členů obecního zastupitelstva způsobem zde uvedeným nastane i tenkrát, kandiduje-li volební skupina méně členů, než by jí podle poměru odevzdaných hlasů příslušelo; i tu zvolí členové obecního zastupitelstva téže skupiny zbývající počet členů obecního zastupitelstva.

O volbě sepíše se protokol, který všichni přítomní podepíší.

O dalším řízení platí obdobně ustanovení §§ 51—56 tohoto řádu volení s tou změnou, že písemné prohlášení zastupuje protokol volební.

HLAVA DEVÁTÁ.

O volbě starosty, náměstků, obecní rady a komisí.

§ 59.

Skládání slibu.

Nebyly-li proti volbě podány námitky anebo bylo-li o námitkách pravoplatně rozhodnuto, svolá dohlédací úřad nově zvolené členy obecního zastupitelstva nejdéle do 8 dnů po tom, kdy volba tato stala se pravoplatnou, po případě kdy rozhodnutí o námitkách bylo stranám doručeno, k volbě starosty, náměstků a obecní rady.

Dohlédací úřad vyšle ke schůzi té svého úředníka neb jiného zástupce, který vezme členy zastupitelstva do slibu věrnosti Československé republice.

Výhrady nebo dodatky ke slibu považují se za odepření slibu a za odmítnutí přijmouti volbu (§ 8).

§ 60.

Volba starosty a jeho náměstků.

Členové nově zvoleného obecního zastupitelstva zvolí, složivše slib, ihned v prvé schůzi za předsednictví nejstaršího člena ze sebe starostu obce, jeho náměstky a ostatní členy obecní rady. Ostatní volební skupiny, než ke které náleží předsedající, jmenují po jednom zástupci do komise, která řídí volbu.

Aby volba byla platná, jest potřebí přítomnosti více než polovice členů obecního zastupitelstva.

Nejdříve volí se obecní starosta, pak první a potom druhý náměstek.

V obcích, kde počet členů obecního zastupitelstva jest nejméně 24, budtež volení vždy dva náměstkové.

§ 61.

Způsob volby v obcích, v nichž voleno bylo podle zásady relativní většiny.

V obcích, ve kterých se konala volba obecního zastupitelstva podle zásady relativní většiny (§§ 19 a 49), volí se toliko náměstek jeden.

Starosta a jeho náměstek volí se nadpoloviční většinou přítomných z celého sboru.

Neobdržel-li žádný z kandidátů takové většiny, koná se volba užší mezi těma dvěma kandidáty, kteří dosáhli největšího počtu hlasů. Hlasy, které připadly při užší volbě jiným kandidátům, jsou neplatny. Za zvoleného považuje se ten, na koho případně největší počet hlasů. Při rovnosti hlasů rozhodne los.

§ 62.

Způsob volby v obcích, v nichž voleno bylo podle zásady poměrného zastoupení.

V obcích, ve kterých provedena byla volba obecního zastupitelstva podle zásady poměrného zastoupení, provede se volba starosty a náměstků takto:

Prohlásí-li před volbou obecního starosty menšina, mající aspoň čtvrtinu všech členů obecního zastupitelstva (při počtu členů obecního zastupitelstva čtyřmi nedělitelném menšina, jejíž počet rovná se aspoň celému číslu při dělení vyššímu), že činí nárok na úřad druhého náměstka, volí ho sama nadpoloviční většinou, ostatní členové zastupitelstva volí pak obecního starostu a prvního náměstka nadpoloviční většinou.

Prohlásí-li skupina, mající nejméně třetinu všech členů zastupitelstva, že činí nárok na úřad prvního náměstka, volí ho rovněž sama nadpoloviční většinou a ostatní členové volí obecního starostu a není-li případu v předcházejícím odstavci řečeného, i druhého náměstka nadpoloviční většinou.

Činí-li takto nárok na druhého nebo prvního náměstka několik skupin, přírke se nárok ten skupině nejčetnější a mezi skupinami o stejném počtu členů rozhodne los.

K platnosti volby, skupinami prováděné, je zapotřebí, aby byla přítomna víc než polovina všech členů skupiny.

Jednotlivé skupiny mohou se pro volbu obecního starosty a náměstků sdružit a platí pak za skupinu jednu.

Nemůže-li uplatnit nebo neuplatní-li žádná skupina nároku na úřad druhého nebo prvního náměstka, koná se volba obecního starosty a jeho náměstků způsobem v § 61 nařízeným.

§ 63.

Volba obecní rady a komisí v obcích, v nichž voleno bylo podle zásady relativní většiny.

V obcích, v nichž provedena byla volba podle zásady relativní většiny, provede se volba členů obecní rady a obecních komisí nadpoloviční většinou přítomných členů obecního zastupitelstva. Nedosáhl-li potřebný počet kandidátů této většiny, vykoná se volba užší mezi těmi kandidáty, kteří obdrželi největší počet hlasů, při čemž se pojme do užší volby dvakrát tolik kandidátů, kolik členů obecní rady má se ještě voliti. Při stejném počtu hlasů rozhodne los, kdo do užší volby má být pojat.

Při užší volbě považují se za zvolené ti, kdož obdrželi největší počet hlasů. Při rovnosti hlasů rozhodne los. Hlasy, které připadly na kandidáty, do užší volby nepojaté, jsou neplatny.

§ 64.

Volba obecní rady a komisí v obcích, v nichž voleno bylo podle zásady poměrného zastoupení.

V obcích, ve kterých byla provedena volba obecního zastupitelstva podle zásady poměrného zastoupení, koná se volba členů obecní rady a obecních komisí rovněž podle této zásady.

Volbu řídí komise v § 60 uvedená. Komise tato podle zásady poměrného zastoupení určí počet členů obecní rady a komisí připadající každé z volebních skupin, při čemž starosta i náměstkové se včítají stranám, k nimž náležejí. Užije při tom obdobně ustanovení §§ 45—48 s odchylkou, že i skupina, která nemá ani tolik členů, kolik činí číslo volební, může obdržeti zastoupení v obecní radě nebo komisích.

Volbu samu provedou členové příslušné skupiny volební nadpoloviční většinou hlasů. K platnosti volby jest potřebí, aby přítomno bylo více než polovice členů volební skupiny.

Jednotlivé skupiny mohou se pro volbu sdružit.

V obcích, kde po volbě starosty a náměstka má být volen pouze jeden člen obecní rady, zvolí tohoto člena ta skupina v obecním zastupitelstvu, která při volbě starosty a náměstka vyšla na prázdko. Není-li takové skupiny, aneb čítá-li skupina ta pouze jediného člena, volí se i třetí člen obecní rady nadpoloviční většinou přítomných.

§ 65.

Pořadí členů obecní rady.

Náměstkové starostovi nastupují v úřad podle pořadí, v němž byli zvoleni. Jsou-li zaneprázdněni nebo podjati starosta i oba náměstkové, nastupují členové obecní rady podle stáří.

§ 66.

Doplňovací volby.

Uprázdnil-li se za volebního období místo starosty, náměstka, člena obecní rady nebo komise, obsadí uprázdněné místo

- a) v obcích, v nichž provedena byla volba podle zásady relativní většiny (§§ 19 a 49), obecní zastupitelstvo nadpoloviční většinou přítomných,
- b) v obcích, v nichž provedena byla volba podle zásady poměrného zastoupení, členové obecního zastupitelstva téže volební skupiny doplňovací volbou podle zásady nadpoloviční většiny.

§ 67.

Řízení opravné.

Námítky proti volbě starosty, náměstků, obecní rady a komisí podati možno do 8 dnů ode dne volby u obecního úřadu. Rozhodne o ní

s platností konečnou úřad, uvedený v § 54, do jednoho měsíce.

HLAVA DESÁTÁ. Ustanovení trestní.

§ 68.

Nejde-li o trestný čin přísněji stíhaný, tresce se:

I. jako přečin vězením od jednoho do šesti měsíců:

1. odepře-li starosta nebo zřízenec obecní přijmouti kandidátní listinu a vyhověti i jinak povinností v §§ 20 a 24 uvedeným,
2. dá-li starosta nebo zřízenec obecní zámyslně nebo z hrubé nedbalosti vyhlásiti nebo rozmnožiti nesprávně kandidátní listiny (§ 25),

II. jako přestupek soudem stíhaný pokutou od 50 do 500 K nebo vězením od týdne do tří měsíců, když kdo

1. proti ustanovení § 2 snaží se vykonati práva voličova ve více než v jedné obci,
2. proti ustanovením tohoto zákona odepře vydati oprávněné osobě lístek legitimační nebo hlasovací,
3. nedá svým zaměstnancům nebo podřízeným k výkonu volebního právo volno,
4. užije neprávem označení volební skupiny, která již dříve označení toho veřejně užívala,
5. neodvede správně volební komisi nedodaných legitimačních lístků,
6. proti ustanovení § 18 mění na voličských seznamech,
7. jedná proti zákazu o výčepu, prodeji a podávání nápojů, obsahujících alkohol (§ 29),

III. jako přestupek politickými úřady stíhaný pokutou od 20 do 500 K nebo vězením od 24 hodin do jednoho měsíce, když kdo

1. agituje v budově, v níž jest místnost volební anebo v budově té zřídí volební kancelář,
2. volby bez omluvného důvodu se nezúčastní,
3. odepře přijmouti bez zákonného důvodu volbu nebo odmítne úřad podržeti, ač byl k tomu dvakráte vyzván (§ 8),
4. neoprávněně podepíše voliče na kandidátní listině obecnímu úřadu předložené, nebo kandidáta na prohlášení, k ní připojeném,
5. kandiduje vědomě na několika kandidátních listinách.

HLAVA JEDENÁCTÁ. Ustanovení všeobecná.

§ 69.

Dohlédací úřad.

Dohlédacím úřadem v §§ 10 a násl. jest míněn úřad politický, obci přímo nadřízený.

Úřad tento bdí nad řádným a včasným prováděním všech úředních úkonů, volebním řádem nařízených. Shledá-li nedbalost nebo nesprávnost,

může, zachovávaje pravomoc komisí v tomto volebním řádě ustanovených, úkon zcela nebo z části dáti provéstí vlastními orgány nákladem obce. Obec má pak právo postihu na povoláních orgánech obecních.

§ 70.

Počet obyvatelstva.

Kde v tomto zákoně mluví se o počtu obyvatelstva, je rozhodný stav podle posledního všeobecného úředního sčítání lidu.

§ 71.

Nárok na odškodné.

Členové komisí místních a komisí, u dohlédacího úřadu podle § 17 zřízených, kteří utrpí újmu na výdělků, mají nárok na odškodné. Odškodné členům komisí místních platí obec, členům komisí zřízených u úřadů dohlédacích platí stát.

§ 72.

Formuláře.

Formuláře seznamů voličských vyhlášek, protokolárních reklamací, vyjádření proti reklamaci, protokolů volební komise a seznamů hlasovacích, dodá správa státní zdarma.

§ 73.

Urychlené vyřizování věcí volebních.

Veškeré věci volební vyřizovány buďtež všemi orgány s největším urychlením.

§ 74.

Osвобоzení od kolků.

Veškerá podání, protokoly, námítky, stížnosti ve věci obecních voleb a přílohy k nim jsou prosty kolků.

§ 75.

Rozsah platnosti tohoto zákona.

Ustanovení tohoto zákona platí pro volby do zastupitelstev všech obcí i osad. Zákony i zvláštní statuty měst, pokud tomuto zákonu odporují, pozbývají platnosti.

§ 76.

Zákon tento nabude účinnosti dnem vyhlásky, na Slovensku 31. prosincem 1920; ministr vnitra je však zmocněn rozhodnouti, že zákon tento nabývá tam účinnosti i dříve.

§ 77.

Provedením pověřují se ministři vnitra, spravedlnosti, financí a národní obrany.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r., v zast. min. předsedy
a jako ministr vnitra.

Dr. Winter v. r., v zast. ministra spravedlnosti.

Dr. Rašín v. r. Klofáč v. r.